

NGHIÊN CỨU CẤU TẠO VÀ HÌNH THÁI GIẢI PHẪU MỘT SỐ LOẠI GỖ THÔNG DỤNG TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN

TỔNG QUAN

* Ngoài nước

Trên thế giới đã có nhiều các công trình nghiên cứu về cấu tạo của một số loại gỗ, năm 1926 Lecomte đã nghiên cứu và giải phẫu mô tả đơn giản 3 mặt cắt của 67 loài gỗ Đông dương (Nguyễn Đình Hưng, 1990)

Một số công trình chỉ tiến hành nghiên cứu những đặc điểm chung của 2 loại gỗ lá rộng và gỗ lá kim, từ đó phân tích đánh giá sự khác nhau về tính chất của 2 loại gỗ này

Trên một số tài liệu chỉ tiến hành nghiên cứu về đặc điểm một số loại gỗ phục vụ công việc sản xuất, định hướng sử dụng gỗ trên thế giới như gỗ Bạch dương, gỗ ASH, gỗ sồi...

* Trong nước

Trong những năm vừa qua cũng đã có nhiều nhà nghiên cứu về đặc điểm cấu tạo của một số loại gỗ thông dụng ở Việt Nam, tuy nhiên, những kết quả đó đã được nghiên cứu tương đối lâu và chưa thể đầy đủ các loại gỗ ở Việt Nam.

Năm 1977 GS.TS Nguyễn Bá nghiên cứu cấu tạo giải phẫu gỗ của một số họ thêu dầu Euphorbiaceae.

- Nguyễn Bá, 1997 - Tạp chí 8-V B-HXV, 79-87- "Dẫn liệu về cấu tạo giải phẫu gỗ của một số đại diện họ thêu dầu (Euphorbiaceae) ở Việt nam".

Đến năm 1990 PGS.TS Nguyễn Đình Hưng trong luận văn tiến sĩ của mình tác giả đã nghiên cứu cấu tạo giải phẫu một số loài cây gỗ Việt nam theo các đặc điểm cấu tạo thô đại và hiển vi, tuy nhiên những nghiên cứu về cấu tạo mới chỉ mang đặc điểm cho cả chi, chưa mô tả chi tiết cấu tạo cho từng loại gỗ cụ thể.

- Nguyễn Đình Hưng, Tạp chí Lâm nghiệp số 7/1997- Những đặc điểm chính để giám định nhanh cây hai lá mầm bằng mắt thường và kính lúp 10.

- Nguyễn Đình Hưng, Kết quả nghiên cứu khoa học công nghệ Lâm nghiệp 1991-1995, 1996 "Nghiên cứu phân loại gỗ Việt nam theo hướng mục đích sử dụng", Nhà xuất bản Nông nghiệp, Hà nội.

- Nguyễn Văn Cú, 1976- Nhận mặt gỗ - Nhà xuất bản Nông nghiệp. Đề tài đã đưa ra những đặc điểm cấu tạo giúp nhận biết một số loại gỗ thông dụng ở Việt Nam.

Mặt khác cũng đã có khá nhiều nhà nghiên cứu cấu tạo, tính chất của các loại gỗ khác nhau, từ đó đưa ra các định hướng sử dụng cho các loại gỗ đó, mỗi đề tài đó chỉ dừng lại cho 1 loại gỗ nhất định.

- Hứa Thị Huân (2004), "Đặc điểm cấu tạo và tính chất vật lý của gỗ Bông gòn", Tạp chí Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Hà Nội, (6), tr. 170-173.

- Hoàng Thúc Đệ, Một số đặc điểm cấu tạo thô đại và tính chất cơ, vật lý của gỗ Hồng, Tạp chí Lâm nghiệp số 9/96.

- Trịnh Hiền Mai (2004), Nghiên cứu đặc điểm cấu tạo, tính chất chủ yếu của gỗ cây Hồng (Paulownia.fortunei) và định hướng sử dụng trong công nghệ Chế biến lâm sản, luận văn thạc sỹ, Đại học lâm nghiệp, Hà Tây

Tuy nhiên, trong những năm gần đây việc sử dụng gỗ trong nước đã có tính đa dạng về chủng loại, trong đó có khu vực Thái Nguyên chưa có những công trình nghiên cứu về cấu tạo, giải phẫu cho những loại gỗ được sử dụng trong khu vực này, nhằm mục đích làm cơ sở cho việc nhận biết

mặt gỗ, giúp nâng cao công tác quản lý, chế biến và công tác đào tạo.

MỤC TIÊU

- Xác định được cấu tạo và hình thái một số loại gỗ thông dụng tại Thái Nguyên
- Xác định tên các loại gỗ đó thông qua cấu tạo thô đại của gỗ
- Từ đó làm cơ sở nâng cao chất lượng đào tạo và là cơ sở cho việc nhận biết loại gỗ trên thị trường tỉnh Thái nguyên.

NỘI DUNG

- Điều tra, thu thập mẫu các loại gỗ thông dụng sử dụng trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên
- Xác định cấu tạo, giải phẫu thô đại các mẫu gỗ thu thập được qua các đợt điều tra.
- Xác định tên gỗ của các mẫu thu thập dựa trên cấu tạo gỗ thô đại
- Phân loại nhóm gỗ theo tiêu chuẩn Việt Nam

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Dùng phương pháp điều tra thu thập các mẫu các loại gỗ đang sử dụng tại các cơ sở chế biến trên địa bàn thuộc khu vực Thái Nguyên.

Dùng kính lúp ống có độ phóng đại 10 lần (X10) để quan sát, đo đếm và mô tả cấu tạo thô đại của gỗ theo những đặc điểm của gỗ sau:

- Gỗ lõi, gỗ giác phân biệt hay không phân biệt?
- Vòng năm rõ hay không rõ?
- Gõ sớ- gõ muện phân biệt hay không phân biệt?
- Mạch gỗ :
 - Hình thức phân bố của mạch
 - Hình thức tụ hợp của mạch
 - Đo đường kính của mạch theo chiều tiếp tuyến
 - Tính mật độ của mạch /1 mm²
- Khảo sát chất tích tụ trong ruột tế bào mạch gỗ.
 - + Hình thức phân bố của tế bào mô mềm xếp dọc thân cây
 - + Khảo sát về tia
- Đo bề rộng của tia theo chiều tiếp tuyến
- Tính mật độ của tia/1 mm chiều tiếp tuyến
 - + Cấu tạo lớp có hay không có?
 - + Có hay không có ống dẫn nhựa dọc?
 - + Thớ gỗ thẳng hay nghiêng, thô hay mịn?
 - + Khối lượng thể tích: nặng, trung bình, nhẹ?

Dùng kính hiển vi quan sát các đặc điểm của các loại gỗ khó quan sát bằng kính lúp

HIỆU QUẢ KTXH

- Đề tài là cơ sở giúp ta nhận biết loại gỗ, nhóm gỗ, từ đó có thể giúp cho công việc xử phạt trong lĩnh vực kiểm lâm, trong thương mại và xuất nhập khẩu gỗ. Đặc biệt là đánh giá và xác định hướng sử dụng gỗ trong thực tế hiện nay.

- Đề tài có ý nghĩa trong đào tạo Đại học hiện nay cần cung cấp cho sinh viên những kiến thức thực tế, đặc biệt là quan tâm đến thực hành và rèn nghề môn học Khoa học gỗ trong ngành lâm nghiệp và quản lý tài nguyên rừng, là môn cung cấp cho sinh viên những kiến thức về cấu tạo gỗ, cách nhận biết các loại gỗ thông dụng thông qua cấu tạo gỗ.

ĐƠN VỊ SỬ DỤNG

Trường Đại học Nông Lâm Thái nguyên, các ban ngành liên quan đến việc xác định loại gỗ